

Lobbing rządowy i korporacyjny w Unii Europejskiej

Prof. SGH dr hab. Urszula Kurczewska

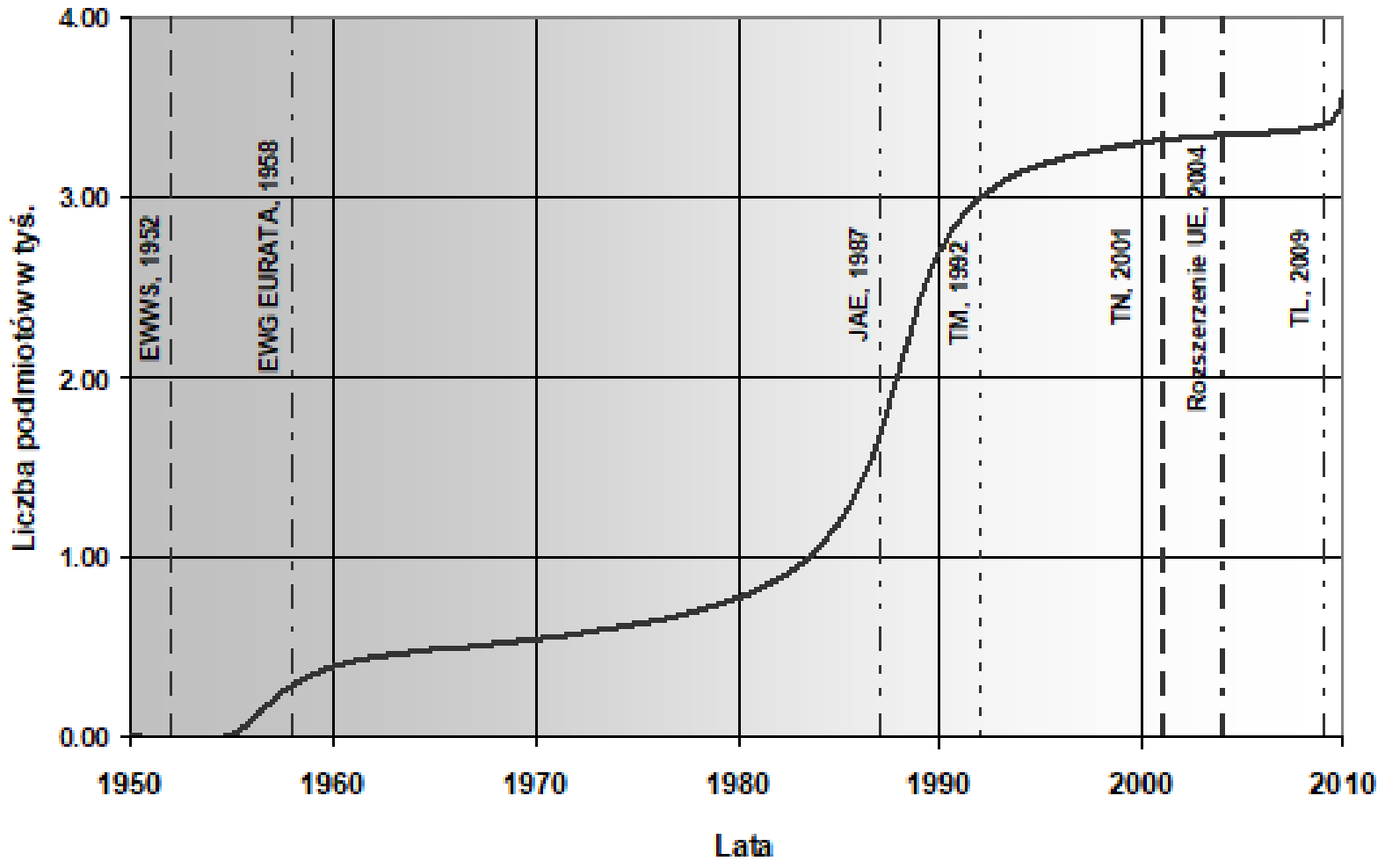
Wykład w ramach projektu Jean Monnet Module “EU: European values and ethics in politics and economy ” grant nr 101127158 ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH

Lobbing w Unii Europejskiej

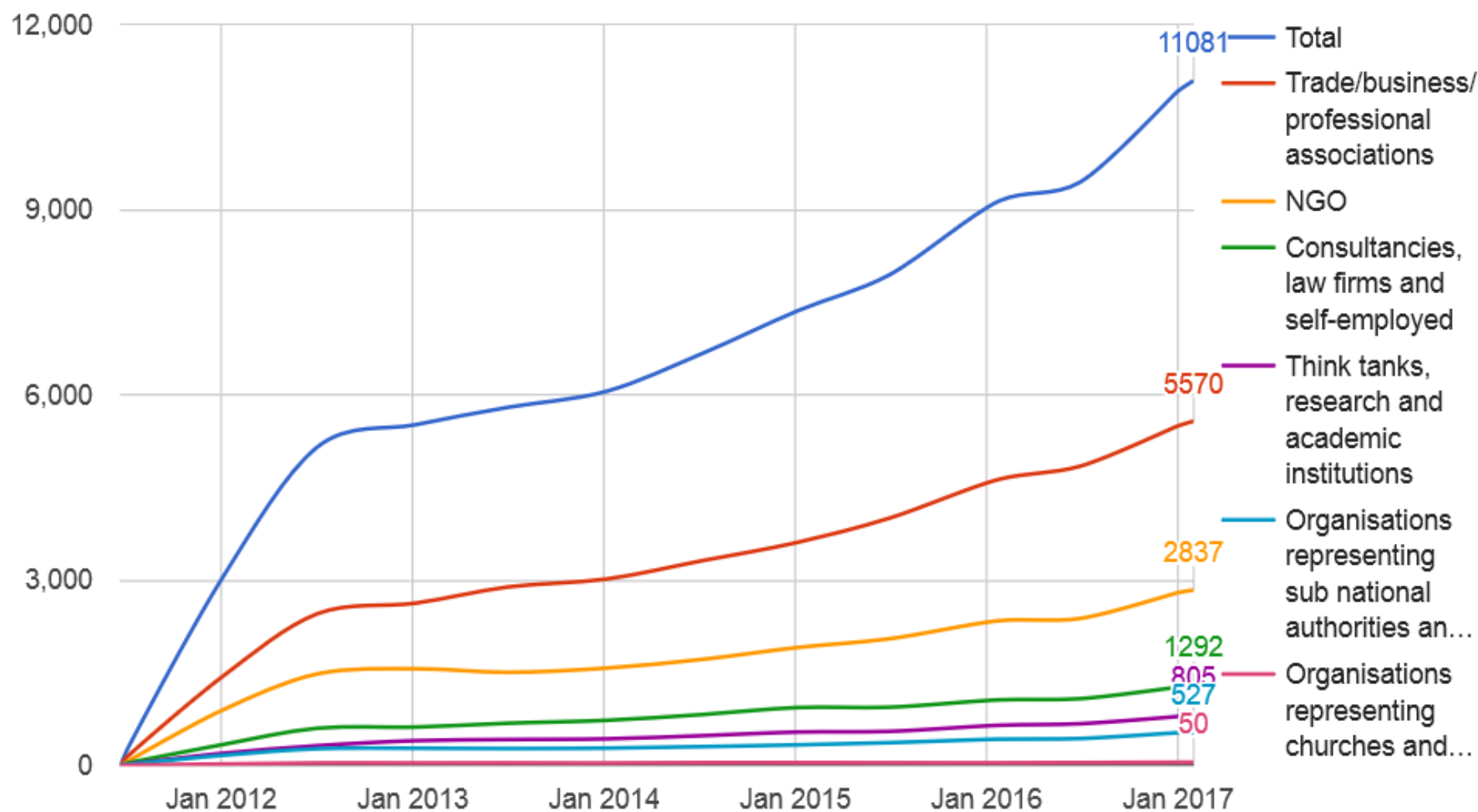
- Dlaczego reprezentacja interesów na poziomie UE?
- Obecnie 80% regulacji prawnych w politykach gospodarczych jest tworzone przez instytucje UE
- **Ekspansja grup interesu:**
  - - gwałtowny rozwój grup interesu i lobbingu od 1987r. (JAE)
  - - następuje proces europeizacji, instytucjonalizacji reprezentacji interesów
- **Wzrost znaczenia interesariuszy w UE:**
  - - wpływają na kształtowanie polityk publicznych UE, szczególnie organizacje pracodawców i stowarzyszenia biznesowe
  - - tworzą kanały komunikacyjne między organami UE a społeczeństwem (remedium na „deficyt demokracji”)
  - – kluczowa rola w procesie legitymizowania decyzji organów UE (legitymizacja „na wejściu” – *input legitimacy*).

Liczba podmiotów zajmujących się lobbingsiem w EU

Liczba interesariuszy wpisanych do rejestru Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego

Specyficzny charakter reprezentacji interesów w UE

- Duża **dostępność i otwartość** procesów legislacyjnych i decyzyjnych w instytucjach UE, szczególnie w KE i PE
- Szerokie konsultacje z grupami interesu (120-130 konsultacji otwartych rocznie)
- **Asymetryczność wpływu grup interesu**: istotna przewaga interesów ekonomicznych, interesy nieekonomiczne – rozproszone i słabiej zorganizowane
- Lobbying o charakterze eksperckim i technokratycznym, częściej ofensywnym niż defensywnym, natomiast w państwach – lobbying polityczny
- Brak jednoznacznego modelu reprezentacji interesów grupowych (neokorporatyzm *versus* pluralizm). To raczej „elitarny pluralizm” ze wzgl. na olbrzymią liczbę grup interesu oraz różnorodność „ścieżek dostępu”.
- szeroka mobilizacja społeczna, powstanie dużej liczby grup interesu co powoduje konkurencję, fragmentaryzację i specjalizację interesów
- dwie ścieżki (kanały) wpływu: **ścieżka europejska** – czyli wobec instytucji UE oraz **ścieżka krajowa** – czyli parlamenty i rządy państw członkowskich.

Reprezentacja interesów wobec instytucji UE – jaka skala zjawiska ?

Razem wszystkie zarejestrowane przy KE i PE podmioty – 12 470

- 1. Firmy konsultingowe, kancelarie, konsultanci – 747
  - 2. Przedsiębiorstwa i organizacje branżowe/handlowe/zawodowe – 6708
  - 3. Organizacje pozarządowe - 3471
  - 4. Ośrodki analityczne (*tzew. think-tanks*), badawcze i naukowe - 882
  - 5. Organizacje reprezentujące kościoły i wspólnoty religijne – 46
  - 6. Organizacje reprezentujące władze regionalne i inne - 360
-
- Dane z „Rejestru służącego przejrzystości” Komisji Europejskiej
<https://ec.europa.eu/transparencyregister/public/homePage.do?redir=false&locale=pl>

Lobbing w UE – w stronę jawności, przejrzystości, otwartości, czyli instytucjonalizacja lobbingu

- Komisja Europejska – **instytucjonalizacja zaawansowana**: normy prawne i etyczne, ewolucja od koncepcji otwartego dostępu do formalnej instytucjonalizacji
- Wprowadzenie Rejestru na rzecz przejrzystości, kodeksu etycznego, informacji o kontaktach bezpośrednich pracowników KE z grupami interesu, otwarte konsultacje publiczne
- Generalnie zwiększyła się **jawność i przejrzystość działań lobbingowych**, zdecydowana większość interesariuszy prowadzi lobbing w sposób otwarty i jawny.
- Nieliczne negatywne zjawiska: mechanizm „drzwi obrotowych” (powszechny w USA), obecnie nieznanne przypadki nepotyzmu czy handlowania przywilejami.
- **Lobbing ekspercki w politykach sektorowych UE**
- Podstawowe zasoby dostarczane instytucjom UE to: wiedza ekspercka, doradztwo i poparcie społeczne, brak jest bezpośredniego finansowania polityki.
- Olbrzymia większość nakładów finansowych na lobbing przeznaczana jest na zbieranie informacji, monitorowanie procesu stanowienia prawa, przygotowywanie ekspertyz, co odciąża finansowo i organizacyjnie instytucje unijne i obniża ich koszty.

Formy, konfiguracje i struktury reprezentacji interesów grupowych w UE

- **Interesy ekonomiczne:** organizacje, koalicje, platformy, przedsiębiorstwa
- Europejskie organizacje biznesu, federacje interesów ponadsektorowych i stowarzyszenia branżowe – proces fragmentaryzacji (np. w przemyśle chemicznym 78 stowarzyszeń europejskich);
- Platformy i sojusze – nowe formy reprezentacji interesów biznesu
- Rola biznesu w tworzeniu europejskich polityk – ERT jako „generator idei”
- Dylemat ERT: wizjoner gospodarki europejskiej czy polityczny manager?

Największe europejskie ponadsektorowe (horyzontalne) organizacje biznesu w UE

BusinessEurope

- Konfederacja Europejskiego Biznesu (1958r.) – 40 krajowych federacji pracodawców z 34 państw europejskich, posiada status partnera społecznego

UEAPME

- Europejska Unia Rzemieślników oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw – 80 organizacji z 36 państw (12 mln przedsiębiorstw), partner społeczny

CEEP

- Europejska Organizacja Pracodawców Sektora Publicznego – 24 stowarzyszeń przedsiębiorstw publicznych, status partnera społecznego, 1961r.

ERT

- Europejski Okrągły Stół Przemysłowców – elitarny klub 46 prezesów największych koncernów w Europie (przemysł, bankowość, nowe technologie) z 20 państw (m.in. Ericsson, Nokia, Siemens, E.ON, Volvo, BASF, Fiat, Nestle)

EUROCHAMBRES

- Zrzeszenie Europejskich Izb Handlowych i Przemysłowych – 46 krajowych stowarzyszeń, 20 tys. MSP, 1958r.

Amcham EU

- Amerykańska izba przemysł.-handlowa – 140 przedsiębiorstw, z tego 40 to największe koncerny (m.in. Microsoft, Dell, Ex.Mobil, Boeing, IBM, FedEx) – 1995r.

BUSINESSEUROPE

- BusinessEurope – od 1958 roku jest organizacją o charakterze horyzontalnym, reprezentującą interesy pracodawców i przemysłowców jako całości, niezależnie od ich branży.
- Zrzesza 40 krajowych federacji przedsiębiorców z 34 państw europejskich (z Polski – Konfederacja Lewiatan).
- Podstawowy cel – rzecznictwo interesów świata biznesu traktowanego jako całość i z tego powodu zwykle nie interweniuje w sprawach dotyczących jednego sektora
- **Priorytety:**
- Wzrost konkurencyjności gospodarki Europy, innowacyjność, stabilność finansowa, przedsiębiorczość, handel krajowy i międzynarodowy
- BusinessEurope współpracuje z wieloma dyrekcjami w KE np. związana jest z Dyrekcją Generalną ds. rynku wewnętrznego, przedsiębiorczości, a ich relacje mają charakter partnerski (tzw. **lobbying partnerski**).
- - w Parlamencie Europejskim utrzymuje bardzo dobre kontakty z komisjami zajmującymi się rynkiem wewnętrznym, polityką przemysłową
- Ma status partnera społecznego.

ERT (European Round Table of Industrialists)

- ERT – elitarny klub prezesów i dyrektorów generalnych największych europejskich korporacji (46), np. Volvo, Heineken, L’Oreal, Royal Dutch Shell, BASF, Nestle, Solvay, Kone, Deutsche Telekom, AstraZeneca, Siemens, BMW Group, Merck Group, Michelin, Nokia, Orange itp..
- - reprezentuje szeroko definiowany sektor przemysłu z 18 państw europejskich.
- - to "elitarny klub", który przyczynił się do wprowadzenia jednolitego rynku, Unii Gospodarczej i Walutowej, rozszerzenia UE w 2004r., Strategii „Europa 2020”.
- sieciowa struktura i wykorzystywanie zasobów eksperckich i finansowych członków do reprezentacji interesów ERT – ERT stał się „modelową siecią”
- - **Podstawowy cel tej organizacji:** działanie na rzecz rozwoju europejskiej gospodarki i poprawa jej konkurencyjności na rynkach międzynarodowych.
- Metody **lobbingu bezpośredniego i eksperckiego** – spotkania i konferencje z udziałem głównych polityków i przedstawicieli instytucji UE, badania naukowe i ekspertyzy
- <https://www.ert.eu/>

Europejskie organizacje sektorowe

- – Community of European Railway and Infrastructure Companies (CER)
- - European Chemical Employers Group (ECEG)
- – European Banking Federation (FBE)
- – **Union of the Electricity Industry (EURELECTRIC)**
- - Association of European Airlines (AEA) itp.
- – Community of European Shipyards' Associations (CESA)
- – Confederation of European Paper Industries (CEPI)
- – Council of European Employers of the Metal, Engineering and Technology-Based Industries (CEEMET)
- – Committee of Agricultural Organisations in the European Union (COPA)
- – European Metalworkers' Federation (EMF)
- – European Mine, Chemical and Energy Workers' Federation (EMCEF)
- – European Trade Union Federation: Textiles, Clothing and Leather (ETUF:TCL)
- – European Transport Workers' Federation (ETF)
- – European Cockpit Association (ECA)
- - Association of European Automobile Constructors (ACEA)
- - European Chemical Industry Council
- - European Federation of Pharmaceutical Industry Association (EFPIA)

Charakter europejskich organizacji sektorowych

- **Fragmentaryzacja i specjalizacja interesów sektorowych**
- Największe zróżnicowanie i fragmentaryzacja interesów na poziomie UE widoczna jest w branży chemicznej, spożywczej i rolnej. Np. w sektorze przemysłu chemicznego i farmaceutycznego działa 200 stowarzyszeń, interesy producentów żywności reprezentuje 140 organizacji, w branży rolniczej jest ponad 100 ugrupowań, a przemysł elektroniczny reprezentuje 50 grup interesu
- Członkowie niektórych organizacji sektorowych **posiadają znacznie więcej zasobów finansowych i organizacyjnych** do dyspozycji niż niektóre państwa UE, dlatego są ważnymi podmiotami polityki europejskiej.
- firmy i organizacje są mocno wprzęgnięte w struktury podejmowania decyzji w UE. W niektórych przypadkach interesariusze są tak mocno **zakorzeni** w **procesach decyzyjnych**, że trudno jest wytyczyć granice między interesem prywatnym a interesem publicznym np. COPA/COGECA.
- Wartość największych spółek w UE: Nestle – 220 mld dol., HSBC Holding – 163 mld dol., Unilever – 122 mld dol., TOTAL – 120 mld dol.

Przykład różnicowania europejskich organizacji w sektorze przemysłu chemicznego

Europejskie stowarzyszenia reprezentujące sektor chemiczny

Sektor petrochemiczny	Sektor chemii nieorganicznej	Sektor chemii spożywczej i farmaceutycznej	Sektor chemii organicznej
<ul style="list-style-type: none"> • CEFIC (produkcja petrochemiczna) • APPE (produkcja petrochemiczna) • Europa (przemysł paliwowy) • EFCG (gazy przemysłowe) • APME (plastik i polimery) • CIRFS (włókna syntetyczne) • EuPC (przetwórcy tworzyw sztucznych) • ASG (produkcja acetyleny) • APA (produkcja aromatów) • CCSG (chemia węgla) • Methanol Sector Group • ESIG (producenci rozpuszczalników) • EBAM (monomery akrylowe) • Amines Sector Group (producenci amoniaku) • MSG (materiały metakrystaliczne) • PO&Glycols (producenci propylenu i glikolu) • PhPA (producenci fenolu) • + ok. 30 innych organizacji sektorowych 	<ul style="list-style-type: none"> • EuropaChlor • CEPE (produkty fotograficzne, drukarskie, farby) • CTEF (producenci fluoru) • ESAPA (producenci sody) • SODIUM CHLORATE • SODIUM CHLORITE • EMPA (producenci melaminy) • 23 stowarzyszenia chemii nieorganicznej • 12 stowarzyszeń w sektorze chemii drobnej i wyspecjalizowanej • 7 stowarzyszeń producentów powłok i pigmentów 	<ul style="list-style-type: none"> • EuropaBio (biotechnologie) • ECPA (środki ochrony upraw) • EFMA (nawozy sztuczne) • 4 stowarzyszenia produkcji fosforów • 3 stowarzyszenia produkcji pestycydów • APIC (dodatki farmaceutyczne) • GME (producenci żelatyny) • ECAMA (producenci kwasu cytrynowego) • NATCOL (dodatki barwiące do żywności) • 9 stowarzyszeń producentów dodatków chemicznych do żywności i pasz 	<ul style="list-style-type: none"> • FEDIOL (przemysł olejowy) • APAG (kwasy tłuszczowe) • CELULOSE • ETHERS • AISE (detergenty) • CEEP (detergenty) • CEPAD (detergenty) • 4 stowarzyszenia producentów detergentów • COLIPA (produkcja kosmetyków) • + ok. 25 innych organizacji

Europejskie organizacje w sektorze energetyki

- Ponad 4000 interesariuszy zajmujących się lobbieniem w sektorze energii i energetyki wobec instytucji UE
- **Interesariusze** w sektorze energii – przykłady:
  - Duże federacje branżowe – np. Europejskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej – WindEurope, Europejskie Stowarzyszenie Sektora Fotowoltaicznego – SolarPower Europe
  - Średnie: Europejskie Stowarzyszenie Dostawców Gazu Płynnego (AEGPL)
  - Małe: „Dom Energii Odnawialnej”(15 stowarzyszeń), „Dom Ropy Naftowej” (EUROPIA, AEGPL, OGP, CONCAVE)
- <http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/consultation/searchControllerPager.do?declaration=energy&search=search>

Strategie lobbingowe przedsiębiorstw

Małe i średnie przedsiębiorstwa działają przez:

- krajowe stowarzyszenia gospodarcze, a przez to w eurofederacjach (monitorowanie procesu legislacyjnego, prezentowanie stanowiska krajowego)
- administrację rządową i reprezentacje w Radzie UE (tzw. ścieżka narodowa)
- posłów w Parlamencie Europejskim (ścieżka europejska)
- czasami własne biuro informacyjne w Brukseli

Wielkie korporacje działają przez:

- krajowe stowarzyszenia jak i eurofederacje (często status bezpośrednich członków)
- Własne biura lobbingowe w Brukseli
- Lobbing bezpośredni wobec Komisji Europejskiej (spotkania face-to-face z komisarzami i dyrektorami generalnymi), wobec Parlamentu Europejskiego (ekspertyzy, badania, kontakty bezpośrednie, konsultacje etc.), wobec Rady Europejskiej (spotkania z premierami i prezydentami), wobec Rady UE – bezpośrednie kontakty z ministrami

eurelectric

- EURELECTRIC od 1999r. reprezentuje wspólne interesy całego sektora elektroenergetycznego.
- Misja – wspomaganie procesu rozwoju i konkurencyjności przemysłu energetycznego i promowanie roli, jaką pełni energia elektryczna w rozwoju gospod. i społecz. Zrzesza 32 członków (stowarzyszenia i przedsiębiorstwa) z 32 państw. Od 2000 r. członkiem jest Polski Komitet Energii Elektrycznej
- Jest konfederacją reprezentującą **różne, niekiedy sprzeczne interesy.**
- **Priorytety:**
- budowa konkurencyjnej gospodarki w Europie opartej na czystej, węglowo-neutralnej energii
- Inteligentna, efektywna, zrównoważona energetyka w Europie – m.in. dekarbonizacja, inwestycje w OZE, dywersyfikacji źródeł energii
- Jest członkiem 12 grup ekspertów przy KE – **lobbying bezpośredni i ekspercki**

<http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/consultation/displaylobbyist.do?id=4271427696-87>

Europejskie Stowarzyszenie Węgla Kamiennego i Brunatnego EURACOAL

- EURACOAL – organizacja europejskiego przemysłu węglowego od 2002 r. (wcześniej CECISO)
- EURACOAL reprezentuje interesy producentów i importerów węgla, stowarzyszenia, organizacje oraz instytuty naukowo-badawcze. Zrzesza 25 podmiotów z 14 krajów: Bośni i Hercegowiny, Bułgarii, Republiki Czeskiej, Niemiec, Węgier, Polski, Rumunii, Serbii, Słowacji, Słowenii, Hiszpanii, Turcji, Ukrainy.
- **Misja** – podkreślanie znaczenia węgla w UE w zakresie zabezpieczenia dostaw energii z zachowaniem stabilności ceny, a także ochrony środowiska. EURACOAL jest aktywnym komunikatorem, tworzącym odpowiednie ramy, w których może działać europejski przemysł węglowy i jego konsumenci.
- EUROCOAL **współpracuje z: Komisją Europejską** (uczestniczy m.in. w dialogach społecznych oraz współorganizuje Dialog Węglowy),
- **Parlamentem Europejskim** (m.in. współpracuje z jego członkami w zakresie ponadpartyjnego Europejskiego Okrągłego Stołu Węglowego), EKES,
- Władze: Tomasz ROGALA (prezes Polskiej Grupy Górniczej) – prezydent.

Wind[•]

EUROPE

- WindEurope – stowarzyszenie reprezentujące interesy przemysłu energii wiatrowej w Europie
- zrzesza 500 członków z 35 państw: przedsiębiorstwa, stowarzyszenia, ośrodki naukowe, instytucje finansowe etc. Członkowie m.in.: Hitachi Energy, BASF, EDF, Iberdrola, RWE, Shell, Siemens, Vattenfal.
- Z Polski 6 członków: Polenergia, PGE Baltica, Polskie Stowarzyszenie Energii Wiatrowej i inne
- **Metody reprezentacji interesów:**
- organizuje kampanie lobbingowe, prowadzi badania naukowe, konferencje, przygotowuje ekspertyzy, raporty, *position papers*, bierze udział w konsultacjach społecznych Komisji Europejskiej, kontakty bezpośrednie z instytucjami UE
- <https://windeurope.org/policy/position-papers/>

SolarPower Europe

- SolarPower Europe – stowarzyszenie ponad 200 organizacji i przedsiębiorstw sektora fotowoltaicznego z 38 państw europejskich
- Cel: zapewnienie aby do 2030 r. w Europie więcej energii produkowano ze słońca niż z innych źródeł i aby energia słoneczna stała się głównym źródłem w inteligentnych, zrównoważonych i inkluzywnych systemach energetycznych zgodnie z dążeniem do osiągnięcia do 2050 r. neutralności węglowej w UE
- Metody i narzędzia lobbingu:
- Obecnie prowadzi 6 kampanii na rzecz upowszechnienia VP i przyspieszenia realizacji ambitnych celów klimatycznych i energetycznych UE
- Liczne ekspertyzy, raporty i badania
- Kontakty bezpośrednie z KE i PE
- Organizacja specjalistycznych konferencji eksperckich z udziałem decydentów i polityków

Platformy i sojusze – nowe formy reprezentacji interesów biznesu

- **mniej sformalizowane struktury współpracy** np. platformy, koalicje, „okrągłe stoły” i inne
- **Rodzaje: sektorowe** (np. handlu zagranicznego, sektora produkcji samochodów, polityki energetycznej) lub **sojusze tematyczne**
- Platforma sektorowa: Forum for the Automobile and Society (FAS) – europejskie organizacje producentów samochodów oraz kilka koncernów motoryzacyjnych w celu debat na temat przyszłości sektora motoryzacji w Europie. Reprezentuje interesy sektorowe wobec instytucji UE
- Członkami tej platformy są zarówno ugrupowania sektorowe np. European Automobile Manufacturers Association (ACEA), European Council for Motor Trades & Repairs (CECRA), European Association of Automotive Suppliers (CLEPA), Fédération Internationale de l'Automobile (FIA) oraz Japan Automobile Manufacturers Association (JAMA), poszczególne koncerny (m.in. BMW, Daimler AG, General Motors, Fiat) oraz ponad 40 deputowanych w Parlamencie Europejskim

EUROPEAN TECHNOLOGY & INNOVATION
PLATFORM ON WIND ENERGY

- The European Technology and Innovation Platform on Wind Energy (ETIPWind) – zrzesza organizacje i przedsiębiorstwa w sektorze energetycznym, ale też ośrodki badawcze, instytucje polityczne
- Reprezentuje interesy sektora energii wiatrowej: uczestniczy w konsultacjach KE, przygotowuje ekspertyzy i raporty, organizuje konferencje i seminaria
- Tematy zainteresowań: Energy Union’s 5th pillar focusing on R&I oraz [SET-Plan Integrated Roadmap](#): actions 1 and 2.
- Członkowie m.in.: ABB, E.ON Climate & Renewables, ENEL Green Power, GE Renewable Energy, Iberdola, LM Wind Power, Siemens, Vattenfall
- Umożliwiając uczestnictwo wielu różnych podmiotów zmierza do stworzenia „masy krytycznej” w zakresie wiedzy o energii wiatrowej oraz poparcia społecznego dla dynamicznego rozwoju tego sektora.
- Ma **wsparcie KE i realizuje projekty badawcze** finansowane z programu „Horyzont 2020” i „Horyzont Europa”

Stowarzyszenia ekologiczne w UE zajmujące się energią i energetyką

- W UE organizacje ekologiczne utworzyły koalicję „Green 10” („Gang-10”) – w celu wspólnych kampanii lobbingowych wobec instytucji UE

Green 10

Partnership for
nature and people

CEE

bankwatch
network

TE TRANSPORT &
ENVIRONMENT

GREENPEACE

Stowarzyszenia ekologiczne w UE zajmujące się energią i energetyką

The logo for Greenpeace, featuring the word "GREENPEACE" in a bold, green, sans-serif font. The letters are slightly irregular and have a hand-drawn appearance.

- Greenpeace
- – międzynarodowa organizacja pozarządowa działająca od 1971 r. na rzecz ochrony środowiska naturalnego.
- Kampanie prowadzone przez Greenpeace obejmują m.in. obszary:
  - ochronę przed substancjami toksycznymi
  - walkę z globalnym ociepleniem i zmianami klimatycznymi
  - promocję rewolucji energetycznej i odejście od brudnych źródeł energii
- Biura Greenpeace znajdują się w 55 krajach świata. Aby zachować swoją niezależność, Greenpeace nie przyjmuje dotacji od rządów, partii politycznych i korporacji. Działania finansowane są dzięki wsparciu indywidualnych darczyńców.
- Przykłady kampanii Greenpeace:
  - Lobbing na rzecz wdrożenia transformacji energetycznej, czyli zmiany struktury produkcji energii poprzez odchodzenie od spalania paliw kopalnych na rzecz OZE
  - Lobbing ofensywny i bezpośredni – demonstracje, manifestacje podczas szczytów Rady Europejskiej, wobec Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego
- <https://www.facebook.com/greenpeacepl/videos/274878719839765/>

Greenpeace around the world...

- Countries where are a Greenpeace department

EUROPEAN ENVIRONMENTAL BUREAU

- **European Environmental Bureau (EEB)** – sieć 150 organizacji ekologicznych z 31 państw europejskich
- Biuro w Brukseli od 1974 r., prowadzi lobbing pośredni i bezpośredni wobec instytucji UE
- Celem jest popularyzowanie idei „zielonego przywództwa” w UE.
- Obszary działania: przeciwdziałanie zmianom klimatu, zielona energia, czyste powietrze, bioróżnorodność, gospodarka o obiegu zamkniętym

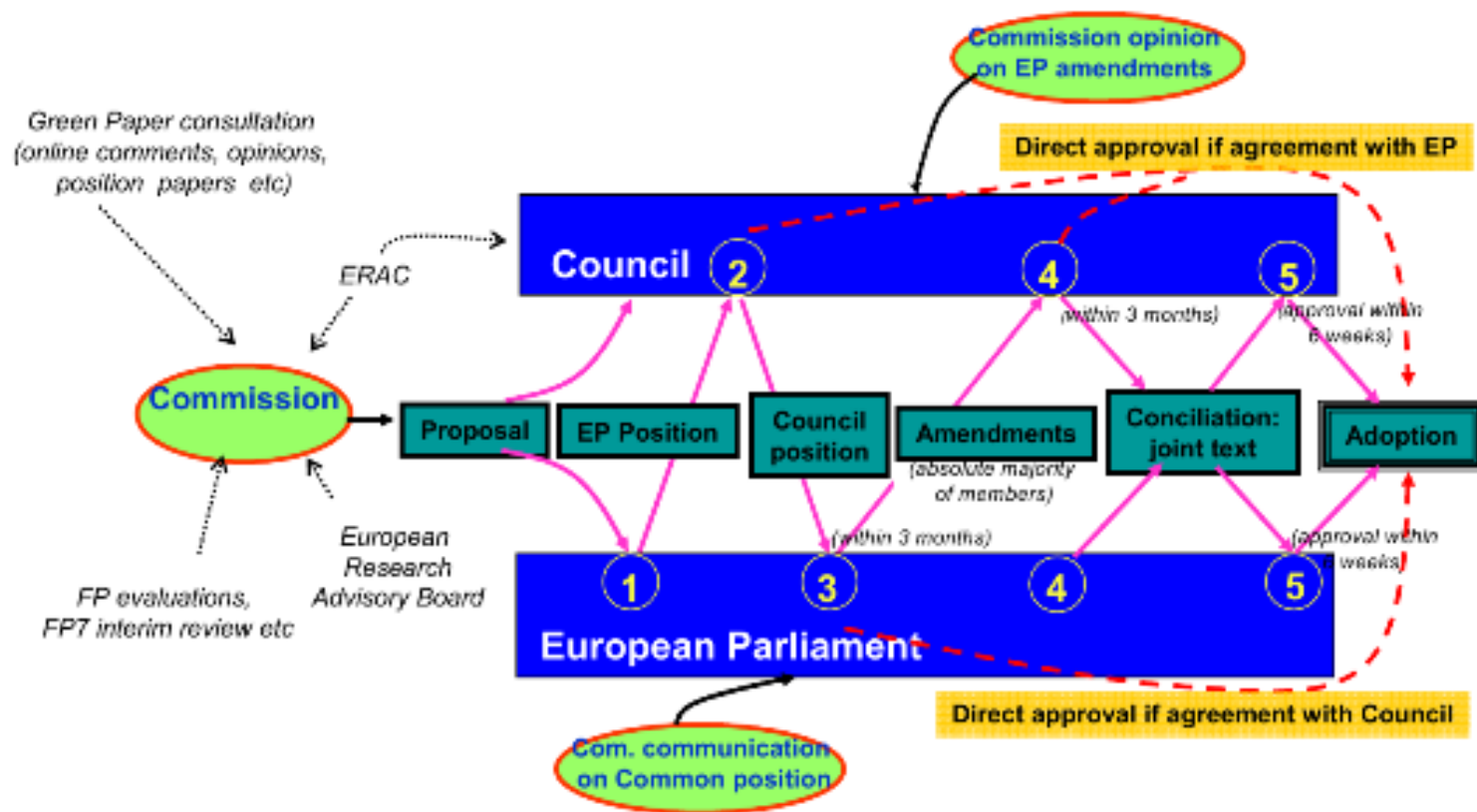
Lobbing w instytucjach UE

Lobbing w Komisji Europejskiej

- Zakres kompetencji: inicjator procesów legislacyjnych; główny organ wykonawczy; strażniczka prawa UE; funkcje reprezentacji UE
- „Deficyt zarządzania” – komitety doradcze, eksperckie, zarządzające i regulacyjne
- „Otwarty i strukturalny dialog między Komisją a specjalnymi grupami interesów”
- Komisja jako główny adresat lobbingu
- Dwa rodzaje decyzji w KE: **polityczne** – na szczeblu komisarzy, **techniczne** – pracownicy merytoryczni
- Związki Dyrekcji Generalnych z grupami interesów:
- DG ds. Zatrudnienia – związki zawodowe, DG ds. Rynku Wewnętrznego sprzyja pracodawcom (np. BusinessEurope), DG ds. Rolnictwa – COPA/COGECA
- Najintensywniejszy lobbing – strategiczne Dyrekcje np. ds. Rynku Wewnętrznego i ds. Przemysłu, ds. Handlu, ds. Rolnictwa.
- Najczęściej stosowana metoda – „**bottom-up lobbing**”
- Formy prowadzenia konsultacji: sformalizowane np. konsultacje publiczne on-line, w ramach grup roboczych, komisji eksperckich oraz spotkań z grupami interesu.
- Istotną cechą procesu konsultacji w KE jest duża dostępność i otwartość procesów decyzyjnych – np. portal internetowy https://ec.europa.eu/info/consultations_pl

The “Ordinary legislative procedure” (ex “co-decision”)

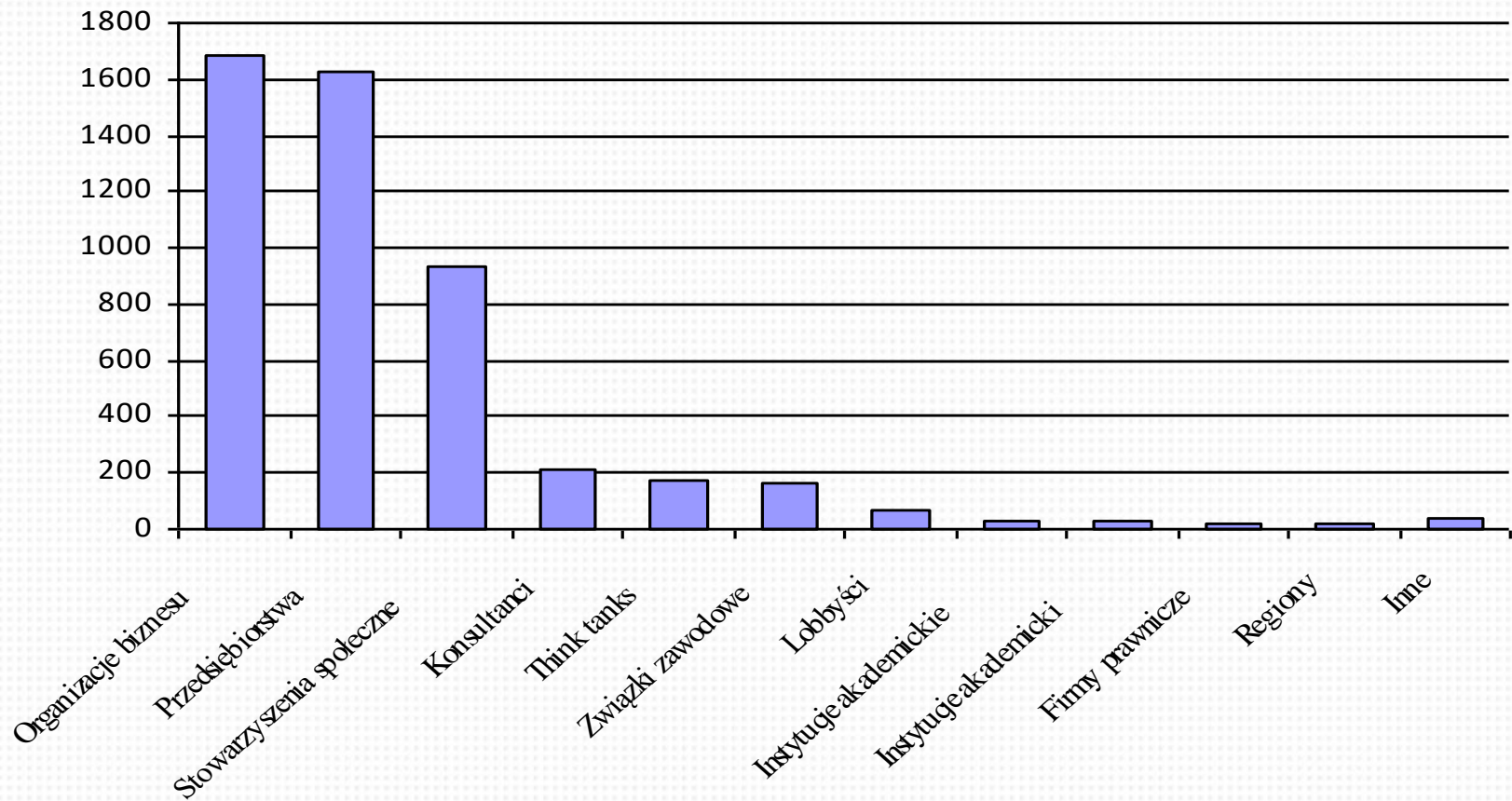

Lobbing w Parlamencie Europejskim

- Zakres kompetencji (głównie opiniodawczo-doradcze, ograniczone funkcje ustawodawcze, funkcje budżetowe i kontrolne)
- Reprezentuje interesy partii politycznych
- Dlaczego lobbing w Parlamencie?
- **Otwartość PE na organizacje prospołeczne i biznes**
- Wyniki badań Burson-Marsteller: najskuteczniejsze są kontakty bezpośrednie z deputowanymi Parlamentu, ze sprawozdawcą lub przewodniczącym komisji parlamentarnej.
- Wyniki badań opinii: pozytywny aspekt lobbingu w PE: dzięki działalności lobbystów obywatele, organizacje i grupy interesów mają szansę zaangażować się w procesy polityczne w UE, a parlamentarzyści otrzymują informację, legitymizację decyzji i poparcie społeczne.
- **Najważniejsze momenty dla lobbingu – etap początkowych prac** nad projektem, podczas wstępnych dyskusji w podgrupach. Dobrą metodą jest korzystanie z pomocy eksperta, współpracującego ze sprawozdawcą.

Liczba kontaktów bezpośrednich komisarzy i urzędników KE z poszczególnymi typami interesariuszy w okresie 1.01.2015-30.06.2015

Polski lobbying w Brukseli – przedstawicielstwa polskich organizacji

- Biuro Przedstawicielskie Poczty Polskiej
- Przedstawicielstwo Polskich Kolei Państwowych
- Krajowa Rada Izb Rolniczych
- Krajowa Rada Radców Prawnych
- Przedstawicielstwo Polskiej Konfederacji Lewiatan
- Przedstawicielstwo Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. (PGNiG)
- Biuro Promocji Nauki "PolSCA"; stacja naukowa Polskiej Akademii Nauk
- Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ - SYSTEM S.A.
- Orange Polska (as part of the Orange Group)
- Związek Banków Polskich
- PKN Orlen
- Central Europe Energy Partners <https://www.ceep.be/> (Litwa +RP + Rumunia)
- Zrzeszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych w Polsce
- Biuro Przedstawicielskie Związku Przedsiębiorców i Pracodawców
- Polski Komitet Energii Elektrycznej <https://www.pkee.pl/>

Lobbing w UE - PRZYKŁADY

- Dyrektywa tytoniowa – strategia lobbingowa Philip Morris International – „zmasowany, agresywny lobbing” wobec KE i PE – zatrudnienie 160 osób, koszt 5 mln euro, ofensywny lobbing w państwach członkowskich UE

- TTIP – lobbing koncernów amerykańskich (Amcham EU) i europejskich organizacji biznesu (BusinessEurope)

- Lobbing polskich koncernów energetycznych Green Effort Group w sprawie pakietu klimatyczno-energetycznego

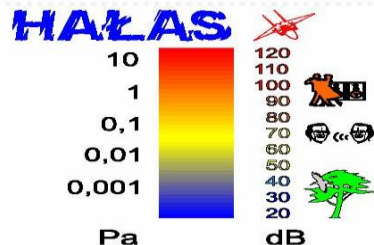
Dyrektywa czekoladowa – lobby producentów tradycyjnej czekolady *versus* producenci wyrobów czekoladopodobnych

Ustalenie definicji wódki oraz definicji wina – lobby producentów napojów alkoholowych

Rozwój protekcjonizmu w ramach Wspólnej Polityki Rolnej – COPA/COGECA

Wprowadzenie restrykcyjnych norm emisji hałasu (samoloty, kosiarki, skutery, maszyny etc.) – organizacje konsumenckie np. BEUC

Regulacje prawne i etyczne lobbingu w UE

- Trzy zasadnicze, niewykluczające się, strategie normowania lobbingu w organach władzy publicznej:
  - - regulacje zachowań osób zajmujących wysokie stanowiska w państwie (jawność procesów decyzyjnych, dostęp do informacji, zasada niełączenia stanowisk w legislatywie i egzekutywie, przeciwdziałanie konfliktowi interesów, kodeksy etyki parlamentarnej, urzędniczej, sędziowskiej, deklaracje stanu majątkowego, regulacje finansowania polityki etc)
  - - specjalne ustawy regulujące działalność lobbingową
  - - regulacje środowiskowe np. kodeksy etyki

Regulacje prawne i etyczne lobbingu

- **Regulacje prawne lobbingu – ustawy**

- ▶ Stosowane tylko w kilku krajach

- ▶ Ich skuteczność jest różnie oceniana

W większości krajów członkowskich UE ***nie ma*** regulacji prawnych określających relacje pomiędzy lobbystami a parlamentarzystami, ponieważ ich skuteczność jest niewielka

- Regulacje ustawowe lobbingu w państwach UE: np. **Polska, Litwa, Irlandia, Słowenia, częściowe regulacje w Niemczech, Danii, Francji, WB.**

- ▶ **Regulacje etyczne (środowiskowe):** Kodeksy etyki zawodowej promowane przez stowarzyszenia zawodowych lobbystów – w prawie wszystkich krajach

- Przyczyniają się do profesjonalizacji lobbingu oraz zmiany negatywnego lub co najmniej ambiwalentnego wizerunku lobbingu i lobbysty.

- ▶ samoregulacja środowiskowa zależna od etyki w życiu publicznym.

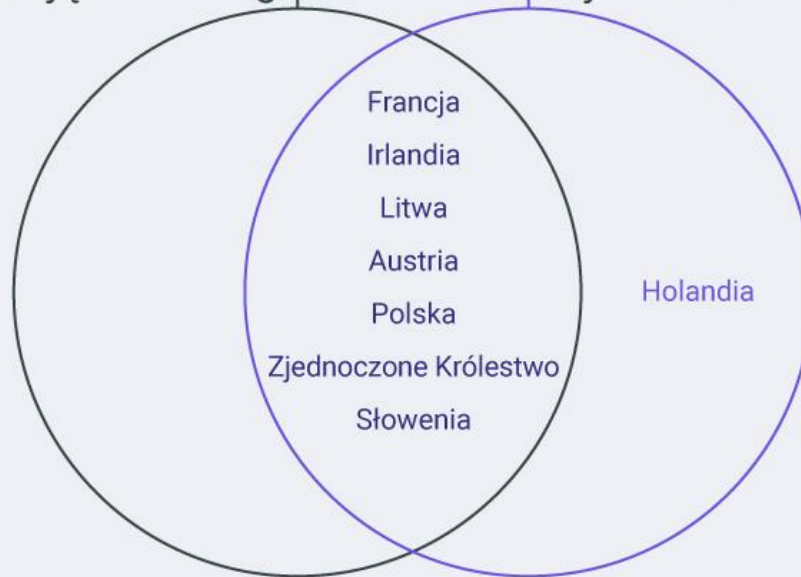
- ▶ strategia samoregulacji środowiska lobbystycznego nawiązuje do tradycji przyjmowania profesjonalnych kodeksów etycznych określających wspólne reguły zachowań członków organizacji zawodowych (*Codes of Ethics, Codes of Practice*)

W jaki sposób lobbying jest uregulowany w krajach UE?

Państwa, które
przyjęły przepisy
regulujące lobbying

Państwa z
obowiązkowymi
rejestrami

Państwa z
dobrowolnymi
rejestrami

Regulacje prawne i etyczne lobbingu w instytucjach UE

- Komisja Europejska i Parlament Europejski – wspólny **rejestr służący przejrzystości** – dobrowolny dla grup interesu
- Rejestr ma udzielać odpowiedzi na pytania o to, jakie interesy są reprezentowane, kto je reprezentuje i jakim dysponuje budżetem.
- Celem rejestru służącego przejrzystości jest zapewnienie, że osoby, grupy i organizacje reprezentujące szczególne interesy, zainteresowane kontaktami z instytucjami UE, będą publicznie deklarować swoje zainteresowanie i dostarczać informacji na swój temat.
- Spotkania z przedstawicielami grup interesu – rejestrowane i dane są publicznie dostępne
- Otwarte konsultacje publiczne on-line KE
- Kodeks etyczny lobbingu – zarejestrowane podmioty są zobowiązane do przestrzegania wspólnego kodeksu postępowania.
- https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/service-standards-and-principles/transparency/transparency-register_pl

Wnioski

- Lobbying mimo pejoratywnych konotacji jest ważnym elementem systemu demokratycznego i procesu stanowienia prawa w UE, umożliwia włączenie interesariuszy w proces podejmowania decyzji
- Jednak aby zapobiegać patologiom powinien być prowadzony w sposób jawny i transparentny
- System reprezentacji interesów w UE dynamicznie się rozwija, następuje proces jego instytucjonalizacji i konsolidacji, polityka jawności, otwartości i przejrzystości instytucji UE wobec grup interesu
- Immanentną cechą systemu jest nierównowaga interesów i dominacja interesów ekonomicznych.
- Regulacje prawne – niewielka skuteczność w „cywilizowaniu” lobbingu, większość państw stawia na regulacje etyczne i środowiskowe
- Brak w UE bezpośredniego finansowania polityki przez grupy interesu
- Wizerunek lobbingu w UE zmienia się, coraz częściej jest pozytywny.
- W Polsce: konotacje negatywne, wyłącznie represyjne podejście, niedostatek badań na temat lobbingu.